

## AZ ÚJ Ptk. HATÁLYBALÉPÉSE, VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK FELELŐSSÉGÉNEK SZABÁLYOZÁSA AZ ÚJ Ptk. TÁRSASÁGI JOGI FEJEZETÉBEN

Tisztelt Ügyfelünk!

2014. március 15-én hatályba lépett a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről („új Ptk.”), amely kódex jelleggel felváltotta a korábbi, 1959. évi IV. törvényt. Az új Ptk. számos, jelentős változást hoz a magánjog területén, ezek közül – jelen tájékoztató szempontjából – kiemelkedő fontosságúak a gazdasági társaságokra vonatkozó rendelkezések köre.

Az új Ptk. Harmadik Könyve magában foglalja a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályokat, így ha több ütemben, szakaszosan is, de legkésőbb 2016. március 15-ét követően a cégek nem alkalmazhatják működésükre a jelenlegi Gt. (2006 évi IV. tv) szabályait.

Jelen hírlevélben arról adunk tájékoztatást, hogy az **új Ptk. mikortól alkalmazandó a már működő gazdasági társaságokra, illetve miként változik a vezető tisztségviselők felelőssége harmadik személyek irányában.**

Következő hírlevelünkben külön szólnunk annak jelentőségéről, hogy az új Ptk. szabályrendszere alapvetően diszpozitív jellegű, szemben a Gt. mostani (relatív) kógenciájával.

### **1. Az új Ptk. hatálybalépése, alkalmazása a gazdasági társaságokra (jogi személyekre)**

Az talán egyértelmű, hogy azon jogi személyek, amelyek cégbejegyzés iránti kérelmüket 2014. március 14-e után nyújtják be a cégbíróságra, függetlenül attól, hogy létesítő okiratuk korábbi keltezésű, már az új Ptk. hatálya alatt jönnek létre, társasági irataik tehát az új szabályoknak kell, hogy megfeleljenek.

A 2014. március 14-én már bejegyzett, illetve azon cégek, amelyek bejegyzése iránti eljárás már folyamatban volt ekkor, még a Gt. hatálya alatt működnek. Ezen jogi személyek az új Ptk. hatálybalépését követő **első létesítő okirat módosítással egyidejűleg** kötelesek a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködéséről dönteni, és az erről szóló döntéshozó szervi határozatot is kötelesek a nyilvántartó bírósághoz (cégbírósághoz) benyújtani.

Amennyiben a létesítő okirat módosítására nem kerül sor (mivel nincs olyan változás, amely ezt indokolná), úgy

- a) közkereseti társaság és **betéti társaság** esetén **2015. március 15-étől**,
- b) **korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság és egyesülés** esetén **2016. március 15-étől**

kell alkalmazni az új Ptk-t, és ezt követően létesítő okirata nem tartalmazhat a Ptk. rendelkezéseivel összhangban nem álló rendelkezést.

A létesítő okiratot a Ptk.-val összefüggésben nem kell módosítani, ha annak módosítása csak abból az okból volna szükséges, hogy a létesítő okirat - általános hivatkozásként - a Gt. rendelkezéseire utal. Közkereseti társaság és betéti társaság esetében nincs szükség továbbá a létesítő okirat módosítására kizárólag annak érdekében sem, hogy a létesítő okirat a társaságvezető tisztségviselőjét ügyvezetőként nevesítse. Ha azonban a létesítő okirat egyéb okból módosul, a társaság köteles az e bekezdésben foglalt változást is azon átvezetni.<sup>1</sup>

Amennyiben a létesítő okirat módosítására kizárólag az új Ptk. rendelkezéseihez való igazítás miatt kerül sor és más változást nem tartalmaz, úgy a bejelentés illeték és közzétételi díj befizetése nélkül megtehető.

Tovább árnyalja (ha úgy tetszik, bonyolítja) a képet, hogy korlátolt felelősségű társaság esetén egy másik kivételt ír elő az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezéseket szabályozó 2013. évi CLXXVII. tv. Ennek értelmében azon korlátolt felelősségű társaság, amelynek jegyzett tőkéje nem éri el a hárommillió forintot, legkésőbb **2016. március 15-éig köteles a törzstőkéjét megemelni vagy átalakulni, egyesülni** azzal, hogy a tőkeemelésről a Ptk. rendelkezéseinek alkalmazásával határozhat.

Ezen döntésig a társaságnak a Gt. rendelkezéseit kell alkalmaznia, az új Ptk. szerinti társasági szerződés módosításáról nem határozhat. Ennek értelmében a **Kft. 2016. március 15-ig működhet még a Gt. hatálya alatt**, akkor is, ha ebben az időszakban módosítja társasági szerződését, utóbbit azonban csak a Gt. szabályai szerint teheti meg mindaddig, amíg jegyzett tőkéjét legalább hárommillió forintra fel nem emeli.

A fenti határidők elmulasztása miatt a cégbíróság pénzbírsággal sújtja a mulasztó céget.

## **2. Vezető tisztségviselők felelőssége harmadik személyekkel szemben**

### **(i) Szerződésen kívüli kárért fennálló felelősség harmadik személlyel szemben**

Az új Ptk. jogi személyeket érintő, talán legnagyobb vihart kavaró rendelkezése a vezető tisztségviselők harmadik személyekkel szembeni felelősségét érinti. Sajnálatos módon a jogszabály nem túl precíz megfogalmazása, továbbá bizonyos lobbierdekek által vezérelt félremagyarázás miatt olyan értelmezés alakult ki – többek között jelen hírlevél jegyzőjében is –, mely szerint a vezető tisztségviselők a jövőben egyetemlegesen perelhetők kártérítésért a cégek által okozott károkért.

---

<sup>1</sup> 2013. évi CLXXVII tv. (Ptké) 12.§

Ügyvédi Irodánk azonban ebben a kérdésben magáévá teszi az új Ptk. kodifikációs bizottságát vezető dr. Vékás Lajos interpretációját, amelyet az alábbiakban foglalunk össze.

Az érintett jogszabályhely a következő:

**„6:541. § [Felelősség a vezető tisztségviselő károkozásáért]**

*Ha a jogi személy vezető tisztségviselője e jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a vezető tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel.*”

Lényeges még arra is rámutatni, hogy a fenti paragrafus a „*Felelősség más személy által okozott kárért*” című fejezetben kapott helyet, ennek (is) nagy jelentősége van.

Sommásan az állapítható meg, hogy a korábbi szabályozáshoz képest **egyetlen újdonság van**, mégpedig az, hogy a vezető tisztségviselő károkozásáért a **jogi személy is felel** egyetemlegesen, azaz éppen a jogi személy felelőssége az új elem, nem pedig a vezetőé.

Fontos kiemelni, hogy 6:541 § deliktuális, azaz **szerződésen kívüli károkozást szabályoz**, nem alkalmazható tehát olyan esetekre, amikor egy szerződés megszegéséből következik be kár. Úgy véljük, hogy már ez is jelentősen árnyalja az eddig kialakult, téves értelmezésen alapuló képet.

A paragrafusból kiderül, **hogy nem a cég (jogi személy) károkozásáról van szó**, a szöveg a vezető tisztségviselő által okozott kárról ír, ily módon **téves lehet az a jogi értelmezés mely szerint ezzel megteremtődött a vezető tisztségviselő felelőssége** a cég általi károkozásért. Korábban is fennállt a vezető tisztségviselő felelőssége olyan károkért, amelyet jogviszonyával összefüggésben ő maga, személyesen okozott, a kodifikációs bizottság vezetője szerint az **újdonság pusztán annyi, hogy ilyenért most már a cég is felel, egyetemlegesen**. Példaként említhető olyan eset, ha az ügyvezető tárgyalásra tartva, oda megérkezve, parkolás közben megsért egy autót, vagy tárgyalás közben lever egy vázát stb.

Nyilván található kevésbé „banális” példa is, azonban fel kell hívnunk arra a figyelmet, hogy **nem alkalmazható a fenti jogszabályhely abban az esetben, ha a kárt a jogi személy okozza**, mivel a paragrafus kifejezetten a jogi személy vezető tisztségviselője és nem a jogi személy általi károkozásról szól, emiatt tartjuk tévesnek a kialakult ellenkező értelmezést. **Nem vonható be tehát egyetemleges felelősként a vezető tisztségviselő olyan károkért**, amelyért a felelősség, „kifelé”, azaz harmadik személyekkel szemben a jogi személyt terheli.

Ezt támasztja alá a szabály új Ptk-n belüli elhelyezkedése is, itt ugyanis kizárólag a más személyek (alkalmazott, tag, vezető tisztségviselő) által okozott kárért fennálló felelősségről van szó.

**Változatlan az a főszabály, mely szerint a jogi személy károkozásáért a jogi személy felel harmadik személlyel szemben.** Az a szabály változatlan a Gt-hez képest, hogy a vezető tisztségviselő az ügyvezetési tevékenysége során a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felel a jogi személlyel szemben. Látni kell azonban, hogy harmadik személyek felé helytállási kötelezettséggel változatlanul a jogi személy tartozik, a vezető tisztségviselővel szemben legfeljebb a jogi személy élhet megtérítési (kártérítési igénnyel).

A vezető tisztségviselők tevékenységénél változatlan a zsinórmérték is: A vezető tisztségviselő a társaság ügyvezetését a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján önállóan látja el, a létesítő okiratnak és a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve.

A fent leírt vélemény tehát kodifikációs oldalról közelíti meg a kérdést, nyilvánvalóan ez tükrözheti leghelyesebben a jogalkotó szándékát. Nem zárjuk ki természetesen, hogy ettől függetlenül indulnak majd peres eljárások ügyvezetőkkel szemben egyetemleges felelősség megállapítása érdekében, határozott álláspontunk szerint azonban a most citált jogszabályhely alapján ezek nem vezethetnek eredményre.

## **(ii) Felelősség kielégítetlen hitelezői igényekért**

Röviden kitérnénk arra, hogy fentiekkel szemben nagyobb (jog)bizonytalanságot eredményezhet a vezető tisztségviselők körében az új Ptk. 3:118 §-a, amely értelmében:

*„Ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetéképtelenségével fenyegető helyzet beállta után **a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe**. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.”*

Fontos, hogy a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre, valamint a kártalanításra vonatkozó rendelkezéseit **a hatálybalépését követően tanúsított károkozó magatartás - ideértve a mulasztást is - esetén kell alkalmazni**. A Ptk. hatálybalépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított károkozó magatartásra akkor is a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a károkozó magatartás befejezése, illetve a károk bekövetkezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik.<sup>2</sup>

Bár a vezető tisztségviselők felelőssége már korábbi (Gt és Cstv. szerinti) szabályozás szerint is fennállt a jogutód nélkül megszűnt jogalany bizonyos kielégítetlen tartozásaiért, a fenti szakaszban **véleményünk szerint túl általánosra hagyta a jogalkotó a jogalap körében értékelendő magatartást: a hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását**. Szinte biztosra vehető, hogy amennyiben a jogi személy jogutód nélkül szűnik meg (ide nem értve a végelszámolás esetét), és a hitelezői igények nem nyernek maradéktalan kielégítést, úgy az érintett hitelezők pert fognak indítani a vezető tisztségviselővel szemben. Várhatóan az ítélkezési gyakorlatra vár annak kikristályosítása, hogy milyen zsinórmérték mentén ítéltető meg a hitelezői érdekek figyelembevétele vagy ennek elmulasztása az új Ptk. szabály vonatkozásában.

## **NYILATKOZAT AZ ÜGYVÉDI IRODA RÉSZÉRŐL**

A jelen dokumentum és a benne foglalt valamennyi információ azt a célt szolgálja, hogy az abban foglalt témakörben általános információkkal szolgáljon, de nem tekinthető részletes

<sup>2</sup> 2013. évi CLXXVII tv. (Ptké) 54.§

tájékoztatásnak. A jelen dokumentumban megadott információ nem minősülnek jogi tanácsadásnak, nem képezhetik ügyfeleink üzleti döntéseinek kizárólagos alapját.

Ezért ügyfeleinket arra kérjük, hogy vállalkozásaikat érintő, azt befolyásoló bármely döntésük meghozatala előtt kérjék ki kollégáink szakmai véleményét.

Győr, 2014. március 17.

dr. Havasi Bence  
ügyvéd  
HAVASI ÜGYVÉDI IRODA